

strany v samosprávě a veřejných institucích) a o rozpouštění politických stran (kdy ke svrchu vyjmenovaným následkům přistupuje i ztráta mandátů strany v zákonodárných sborech. Takové faktické snížení počtu poslanců nebo senátorů však nemá vlivu na počítání většiny nebo zlomku hlasů, potřebných k usnání). Zákon byl proveden vlád. nařízením č. 202, jež stanoví předpisy o správě majetku zastavených nebo rozpuštěných politických stran. — ý.

IN MEMORIAM. 11. listopadu 1933 zemřel v Praze JUDr. *Vratislav Černý*, advokát a známý propagátor slovanské myšlenky (naroz. 5. čce 1871). Jí věnoval kdysi i studii o ústavě černoorské (ve Sbor. věd práv.). Za války pracoval pro slovanské sblížení a po převratu byl i členem Nár. shromáždění. Byl jednatelem Slovanských sjezdů v Praze (1908) a v Sofii (1910). — Vzpomínky na staré historiky českého práva doby Brandlovy a Jirečkovy oživí připomínky, že na počátku listopadu zemřel ve Vídni *Ignaz svob. p. Ruber*. Narodil se 1845 v Brně, po studiích ve Vídni a Št. Hradci se vrátil do Brna do soudní praxe, aby však 1875 odešel k Nejv. soud. a kasač. dvoru ve Vídni. V kabinetě Gautschově a Thunově (1898—9) byl ministrem spravedlnosti a 1909 byl jmenován do panské sněmovny. Ze záliby se věnoval právní historii moravské. Jeho spisy *Beiträge zum Vormundschaftsrechte in Mähren* (1883), *Beurkundungsperson nach mähr. Landes— u. Stadtrechte* (1884) a *Streifzüge durch die Rechtsgeschichte Mährens* (1885) jsou ovšem nyní už většinou dokumentem literárně-historickým, přesto však svědectvím poctivé jeho práce, jejíhož uznání dostalo se mu i zvolením do Král. společnosti nauk. Ča.

VITTORIO SCIALOJA, dne 19. listopadu v Římě zemřelý emeritní profesor římského práva, náleží spolu s *Ferrinim*, *Perozzim*, *Bonfantem*, žijícím ještě *Riccobonem* a j. ke skupině italských pracovníků, která koncem minulého a začátkem tohoto století převzala po německé vědě právní vedení ve světovém vědeckém pěstění práva římského. Jsa již od mladých 23 let universitním profesorem, a nemaje filosofické hloubky ducha Bonfanteovy, poměrně brzy ve vědecké práci ustal, ač tu zanechává díla pozoruhodné ceny. (*Del diritto positivo e dell'equità, Responsabilità e volontà nei negozi giuridici, Sull'interpretazione delle leggi*, překlad Savignyho *System des römischen Rechts*.) Láká ho více účast na vrocím životě a činnosti organizační. Jest zakladatelem *Istituto di diritto romano* (1888) v Římě a dlouholetým čimorodým redaktorem jeho »*Buletina*«. Účastní se v Nejvyšší školní radě italské, aby odtud přešel plně do politiky, zejména i do politiky mezinárodní.

Scialoja představuje syntesu životní aktivity politikovy s reflexivností učenčovou. Se zjevem tím se shledáváme mnoho v demokratických státech. U něho však vyrůstal z římské půdy a tisícileté tradice. V tom smyslu jest dědicem klasických právníků římských, kosmopolitou, který svůj juristický kosmopolitism realizoval prakticky, ať už s činným zájmem na osvobozovacích snahách potlačovaných národů, ať už na mírové konferenci — bylo zvláštní, že se tu setkal se svým vědeckým kolegou a členem německé mírové delegace *Josefem Partschem* —, ať už jako delegát Italie ve Společnosti Národů. Letos se mu dostalo pocty nejvyšší. Není jen symbolické, že byl provolán u příležitosti jubilejního sjezdu romanistů v Římě s kapitoliá za *civis Romanus*. Sedmasedmdesátiletý stařec vážil si jistě i pocty čestného doktorátu, kterou na něho vzpomenula universita Karlova. — d —

VOLBY. Každá věda používá určitých slov pro určitý pojem a každý pojem má míti stálý a přesný význam. Stejně tak státověda, která se snažila i při labilní povaze svého oboru nalézt pro určité pojmy stálé výrazy. Formuloval se pojem státu, monarchie, republiky, demokracie, autokracie, ochlokracie, voleb a pod. Vidíme však, že přes všechny snahy nejsme stále v praxi tam, kde by nás věda státovědecká chtěla míti. Formulace definic státovědeckých pojmů jest stále jen podle znaků vnějších, znaky vnitřní se stále mění. Připomeňme si, co jen bylo sporů o vnitřním

pojmu monarchie, republiky, demokracie a podobně. Praxe vytvořila a teorie doplnila určité instituty, na něž sáhnouti bylo by kacířstvím, a kdo by byl jiného mínění, dostal by ve veřejnosti znamení zpátečníka. — A tak se v praxi setkáváme s tím, že slova a výrazy se stávají formou, aby na venek pěkně působily, uvnitř však nádoba jest naplněna něčím zcela jiným, a tak se zastírá pravý stav věci, až jednou nastane den, kdy odpadnou všechny ohledy, nádoba se rozbíje a pravá podstata věci se již nezakrývá, není to potřeba. Tak v jedné říši, která má ústavu teoreticky jednu z nejlepších, byly tyto dny volby. *Volby?* Posuďte: Byla předložena jedna jediná kandidátka — ostatní strany nejsou, jsou rozpuštěny, jednak fakticky znemožněny. Každý mohl předložiti kandidátní listinu — jest však k tomu zapotřebí 60.000 podpisů, a kdo by podepsal, tomu hrozilo zavření do koncentračních táborů (jen eufemistický název pro vězení). Ústava ve své volnosti nepředpisuje volební povinnosti — ale kdo přišel volit, dostal zvláštní odznak na důkaz, že »odvolil« — kdo neměl odznak, byl považován za velezrádce. »Voličům« jest zabezpečena volnost a svoboda hlasovací — kdo ale nehlasoval »Ja«, jest podle politické terminologie »lump a velezrádce«. Dřívější vrcholný akt státního občana — volba — stává se paskvilem, volby za tohoto stavu věci nemají ceny — a tak se nám zdá, že pak jest lépe nekonati voleb vůbec. dnk.

Z CELÉHO SVĚTA PRÁVNICKÉHO a HOSPODÁŘSKÉHO. — *Československo*: Podána byl zákon o margarínovém průmyslu dle něhož by měly býti umělé tuky postiženy zvláštní dávkou, placenou jednak v podobě paušálu daně z obratu při dovozu, jednak jako vyrovnávací dávka při tuzemské výrobě; cena umělých tuků by kromě toho měla býti úředně kontrolována. — »Svatobor« snížil vesměs vypsane ceny a podpory. Je to důsledek vypsane kuponové daně. — Při I. literární statistice za rok 1932, provedené pražskou univer. knihovnou spolu S. Ú. S., bylo zjištěno, že z 8189 tisků největší podíl připadá na obor právních a státních věd: 2103. — *Australie*: Vláda připravuje snížení některých přímých i nepřímých daní, jakož i cel na zboží dovezené z Anglie; zvýšeny mají také býti platy veřejných zaměstnanců, jakož i pense a renty válečných poškozců. — *Jugoslavie*: Připravuje se jednotný horní zákon. — Vláda předložila skupštině osnovu zákona o povinné tělesné výchově mládeže; vztahuje se na muže i ženy od 6 do 20 let. — *Maďarsko*: Komise pro zahraniční obchod připravuje naturální kompenzační obchody s cizími státy; vyměněno má býti zejména německé plynové uhlí za maďarské zemědělské produkty. — *Německo*: Ministerská rada projednala zákon o podpoře řemeslnictva; tímto zákonem se zejména zesiluje autorita živnostenských společenstev, kromě toho jest stanoveno ručení státu za úvěr pro malé živnostníky do 10 mil. M. — Změněn byl zákon o Říšské bance; dle tohoto zákona jest generální rada odstraněna, prezident Říšské banky jest jmenován vládou. Nejdůležitější jest ovšem ustanovení o právu Říšské banky kupovati cenné papíry a takto vykonávati vliv na peněžní trh. Nakoupené cenné papíry lze užiti ke krytí bankovek; odstraňují se ustanovení o automatickém zvýšení diskontu ve spojení s bankovkovou daní. — *Polsko*: Organisuje se výbor pro dorozumění mezi průmyslem a zemědělstvím. — Připravuje se vnitřní prémiová půjčka, jejíhož výnosu má býti užito pro dotování zvláštního investičního fondu; vydáno má býti 40.000 týdně umořovaných bonů, značících na 25 zl. — Bank Polski snížil diskontní sazbu z 6% na 5%. lombardní ze 7% na 6%. — Dle nařízení vlády mohou finanční úřady pro daňové nedoplatky, jež jsou starší jednoho roku, převzítí zemědělskou půdu. — Všecky studentské spolky, kromě vládních, byly rozpuštěny. — *Rakousko*: Rakouská prémiová půjčka (Trefferanleihe) byla omezena na 200 mil. šil. — Ve spojitosti s vyhlášením státního práva přikročila vláda k zřizování t. zv. nouzových vězení po vzoru německých koncentračních táborů. — *USA*: Připravuje se nová vnitřní půjčka, jež má vynést 6 miliard dolarů. — *Společnost Národů*: Hospodářský výbor S. N. jednal o sjedno-